

ingediend op **1602** (2022-2023) – Nr. 2
25 april 2023 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Suzy Wouters

over het ontwerp van decreet

over de kwaliteit van zorg
in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Documenten in het dossier:
1602 (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

verzendcode: WEL

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Veerle Geerinckx, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maike De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Jeremie Vaneekhout;

Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout;

Yves Buisse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gweny De Vroe, Emmily Talpe;

Johan Danen, Celia Groothedde;

Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

I.	Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
1.	Aanleiding en contouren	4
1.1.	Waarom een nieuw Kwaliteitsdecreet?	4
1.2.	Regeerakkoord en beleidsnota	4
1.3.	Advies Vlaamse Raad WVG van juni 2021	5
2.	Een nieuw Kwaliteitsdecreet	5
2.1.	Uitgangspunten	5
2.2.	Centraal staat het belanghebbendenoverleg	5
2.3.	Basisprincipes.....	6
2.4.	Het ontwerp van decreet en het realiseren van kwaliteit	6
2.5.	Het ontwerp van decreet ondersteunt en stimuleert	7
2.6.	Het ontwerp van decreet als kader en legistische basis	7
II.	Algemene bespreking	7
1.	Uiteenzetting door Freya Saeys	7
2.	Uiteenzetting door Elke Sleurs	8
3.	Uiteenzetting door Maaïke De Rudder	9
4.	Uiteenzetting door Jeremie Vaneeckhout.....	9
5.	Uiteenzetting door Hannes Anaf.....	10
6.	Uiteenzetting door Immanuel De Reuse	10
7.	Antwoorden van minister Hilde Crevits	10
III.	Artikelsgewijze bespreking en stemming	12
IV.	Stemming over het geheel	12
	Gebruikte afkortingen	13

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het ontwerp van decreet over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin tijdens haar vergadering van dinsdag 18 april 2023.

I. Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1. Aanleiding en contouren

Kwaliteit van zorg belangt iedereen aan, stelt minister *Hilde Crevits*. Het is belangrijk voor het hele palet van zorg en ondersteuning dat een generiek kwaliteitskader vraagt met ruimte voor een aanpak op maat van de diverse sectoren. Kwaliteit van zorg is een thema dat de voorbije maanden de gemoederen sterk heeft beroerd en is een van de grootste actuele uitdagingen. De minister verwijst naar de kinderopvang en woonzorgcentra.

1.1. Waarom een nieuw Kwaliteitsdecreet?

Het huidige Kwaliteitsdecreet dateert van 2003. Het heeft een positieve dynamiek op het vlak van kwaliteit tot stand gebracht maar biedt geen antwoord meer op actuele evoluties. Het kwaliteitsdenken is sterk veranderd: het zorglandschap is geëvolueerd net zoals de noden van zorggebruikers. Zo is er bijvoorbeeld een verschuiving in het kwaliteitszorgproces van aandacht voor de uitvoering en de beschrijving van het proces naar een focus op het resultaat. De output in kwaliteit van de geleverde zorg en de ondersteuning, onder meer aan de hand van indicatoren, wordt belangrijker, evenals de effecten en de impact van de zorg voor de gebruiker en de samenleving.

Netwerkvorming en zorgcoördinatie winnen aan belang. Zorg en ondersteuning komen meer multidisciplinair tot stand. Voorzieningen organiseren zich in samenwerkingsverbanden. Kwaliteit wordt bovendien niet meer louter afgemeten aan de prestatie van één individuele voorziening, maar aan de flexibiliteit van het zorg- en welzijnsstelsel en de samenwerking op alle niveaus in functie van sterkere vraagstukken en van zorg op maat.

Er is groeiende diversiteit in het zorgaanbod. Er wordt ook anders gefinancierd. Er is ook een evolutie aan de behoeftezijde. Zorg- en welzijnsvragen en welzijnsnoden zijn toegenomen en worden complexer. Inspraak en participatie zijn belangrijk en transparantie van begin tot einde, zeker voor zorggebruikers, wordt een vereiste.

De samenleving verwacht een doelmatige inzet van de publieke middelen en vraagt transparantie. De verwachtingen ten aanzien van de rol van de overheid wijzigen. Er is meer ruimte voor overleg. Er is vraag naar cocreatie met het werkveld.

Verandering is de enige constante. Dat geldt ook voor het denken en werken aan kwaliteit. Daarom is het van belang dat een decreet constante evolutie mogelijk maakt.

1.2. Regeerakkoord en beleidsnota

In het regeerakkoord staat het engagement om werk te maken van een geactualiseerd Kwaliteitsdecreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 31/1). De beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 120/1) tekent een aantal contouren uit. Dit ontwerp van decreet wil een referentiekader zijn voor kwaliteit, zowel voor de overheid als voor de voorzieningen en de gebruikers. Het geeft invulling aan kwaliteit met meer impact voor indicatoren. Het ontwerp van decreet verwijst ook expliciet naar het belang van ervaringsmetingen en

naar de stem van de gebruiker. Het bevat ook een basis voor klachtenbehandeling waarbij de finaliteit van de bemiddeling een relevante plaats krijgt. De snel wijzigende context met evoluties zoals vraaggestuurde zorg, persoonsvolgende financiering en vermaatschappelijking zorgt ervoor dat voorzieningen ook op tijd kansen moeten kunnen detecteren en er gericht op kunnen inspelen.

Dat alles vraagt ruimte voor sociaal ondernemen. Er wordt in een regelluw kader voorzien waardoor samenwerking en een multidisciplinaire aanpak mogelijk zijn. De regelgeving moet doelen verwoorden in plaats van middelen. De aanbevelingen 'goed bestuur' worden geactualiseerd. Het belang van een sterke kwaliteitscultuur wordt erkend in relatie tot het personeelsbeleid en de organisatie van voorzieningen. Zorginspectie is het sluitstuk van een kwalitatieve zorg en dienstverlening.

1.3. Advies Vlaamse Raad WVG van juni 2021

In zijn advies pleit de Vlaamse Raad WVG voor een brede benadering van kwaliteit. Er moet werk worden gemaakt van een omvattend kader voor alle sectoren in het beleidsdomein. De overheid dient geïntegreerde gezondheids- en welzijnsdoelstellingen te formuleren waaraan zorgaanbieders een bijdrage kunnen leveren. Het is belangrijk dat initiatiefnemers het vertrouwen krijgen om eigen kwaliteitssystemen uit te bouwen. De overheid moet het kader scheppen maar moet ook autonomie mogelijk maken. Men engageert zich ook om kwaliteit te borgen, voortdurend te verbeteren en te innoveren, zichtbaar te maken en te evalueren. Men wil ook verantwoording afleggen over kwaliteit binnen de contouren van autonomie en responsabilisering.

2. Een nieuw Kwaliteitsdecreet

2.1. Uitgangspunten

Het ontwerp van decreet wil een flexibel kader bieden dat kan inspelen op maatschappelijke evoluties en evoluties in de zorg. Het moet voldoende abstractie maken van concrete modellen en instrumenten die over de jaren ontwikkeld zijn en nog altijd worden ontwikkeld. Het ontwerp van decreet wil ook een vertaling maken naar een governance model dat inspeelt op aanwezige positieve dynamieken. Het moet ook nieuwe dynamieken op gang kunnen brengen. Belangrijk is ook om in cocreatie te bepalen hoe aan kwaliteit van zorg wordt gewerkt. Er moet ook een permanente dialoog over de kwaliteit van zorg zijn en het ontwerp van decreet moet in verhouding worden gezien tot andere instrumenten in de keten van normering.

2.2. Centraal staat het belanghebbendenoverleg

Het belanghebbendenoverleg of de zogenaamde kwaliteitstafel speelt een centrale rol en brengt alle partners samen met het oog op het afspreken van kwaliteitskaders. Welke gezondheids- en welzijnsdoelstellingen worden er in het algemeen nagestreefd of voor een bepaalde populatie? Wordt er met indicatoren gewerkt? Wordt er met een zelfevaluatiesysteem gewerkt? Worden er gegevens verzameld? De thema's kunnen het hele beleidsdomein aanbelangen. In netwerkorganisaties kan het bijvoorbeeld gaan over het meten van impact. Er kunnen ook sectorale kwaliteits-thema's worden voorgelegd zoals de participatie van bewoners en hun familie in woonzorgcentra. Thema's kunnen ook worden gekozen vanuit het populatiemanagement op het niveau van de eerstelijnszone. Het belanghebbendenoverleg kan in functie van het thema kiezen voor instrumenten die passend zijn voor dat thema en op die manier vormgeven aan een bepaald kwaliteitskader. Het ontwerp van decreet garandeert een minimale samenstelling.

Het belanghebbendenoverleg adviseert. Het gevolg dat aan dit advies wordt gegeven, kan divers zijn. Het kan een inspiratiebron zijn en op die manier de kwaliteitsdynamiek ondersteunen. Het kan leiden tot formele minimale eisen, tot erkennings-

en subsidiëringnormen, tot indicatoren, tot het koppelen van financiering aan bepaalde kwaliteitsresultaten enzovoort.

Adviseren betekent niet een vrijblijvend voorstel doen. Als er een consensus is, moet ermee aan de slag worden gegaan. Uiteraard blijft het de Vlaamse overheid die bepaalt voor welke thema's er minimaal een belanghebbendenoverleg wordt georganiseerd en die de prioriteiten naar voren schuift. De overheid vraagt advies aan de Vlaamse Raad WVG zowel over de inhoud als over de samenstelling van een belanghebbendenoverleg.

Er kan ook een belanghebbendenoverleg worden opgestart bij bepaalde specifieke thema's zonder dat de Vlaamse Regering dat naar voren schuift. Een vertegenwoordiging van de voorzieningen of de werkgevers, van de zorggebruikers, van de medewerkers of van de belangengroepen zit dan aan tafel. Het is ook mogelijk om experts of academici uit te nodigen. De betrokken administratie zit voor en blijft op die manier aan het stuur. Als een belanghebbendenoverleg niet tot het verwachte resultaat leidt, kan de Vlaamse Regering zelf een kwaliteitskader bepalen.

2.3. Basisprincipes

Het belanghebbendenoverleg is een manier om de dynamiek en de kwaliteitscultuur te stimuleren. In het ontwerp van decreet zijn enkele basisprincipes opgenomen die het richtsnoer vormen voor het realiseren van kwaliteit van zorg.

Kwaliteit van zorg wordt gezien als een onlosmakelijk onderdeel van maatschappelijk verantwoorde zorg en ondersteuning. Dat betekent dat zorg naast kwaliteitsvol ook performant, sociaal rechtvaardig, relevant en toegankelijk moet zijn. De ervaring en de zorgnood van de zorggebruiker staan centraal. Kwaliteit van zorg moet een bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven.

Kwaliteit van zorg wordt zoveel mogelijk onderbouwd door evidentie, op basis van kwantitatieve en kwalitatieve elementen. Naast wetenschappelijke deskundigheid wordt ook ervaringsdeskundigheid naar waarde geschat. Kwaliteit van zorg is een gedeelde verantwoordelijkheid van mensen, voorzieningen, netwerken en overheid in dialoog met elkaar en in dialoog met de zorggebruiker en zijn sociaal netwerk.

Kwaliteit van zorg vereist ook transparantie zowel bij het streven ernaar en het tot stand komen ervan maar ook om kwaliteitsscores en inspecties vast te leggen en te ontsluiten. Het vereist ook een voortdurende aandacht voor nieuwe technologische evoluties. Kwaliteit van zorg is het leidende richtsnoer voor organisatie en uitvoering van de zorg en vertaalt zich in een impactgerichte kwaliteitscultuur.

2.4. Het ontwerp van decreet en het realiseren van kwaliteit

Het ontwerp van decreet formuleert een opdracht om op basis van de instrumenten die het aanreikt, te komen tot een versterking en soms ook een omslag naar een meer doorgedreven kwaliteitscultuur in elke voorziening, gesteund door koepelinitiatieven en input van administraties. Alle partners moeten worden betrokken. Advies en certificering zijn hierbij van belang. Het ontwerp van decreet biedt dat aan en biedt op die manier een plaats aan nieuwe spelers.

Het belang van participatie komt sterk aan bod. Er wordt verwacht van de voorziening dat ze werk maakt van goed bestuur dat blijkt geeft van een financiële en bestuurlijke weerbaarheid. De contouren hiervan moeten in een besluit nog duidelijker worden uitgewerkt. Het ontwerp van decreet bevat ook een aanzet om te komen tot een meer gestroomlijnde klachtenbehandeling. Een klacht is een kans voor reflectie of verandering, en een kans om tot betere kwaliteit te komen.

De Vlaamse Regering kan gezondheids- en welzijnsdoelstellingen bepalen en zo de langetermijndoelen duidelijk stellen. Transparantie is een belangrijk principe. Daarvoor moeten er gegevens worden verzameld, geregistreerd en ter beschikking worden gesteld.

2.5. Het ontwerp van decreet ondersteunt en stimuleert

Het ontwerp van decreet stimuleert volop cocreatie. Dat betekent dat de voorzieningen moeten worden ondersteund en gestimuleerd in hun dagelijkse werking. Daarvoor is in een aantal hefbomen voorzien. Er wordt een kader voor partnerorganisaties gecreëerd die een ondersteuningsopdracht hebben. Er is een kader voor financiële ondersteuning voor voorzieningen en om proeftuinen te installeren. De financiële impulsen kunnen verder door de Vlaamse Regering worden uitgewerkt of onder de bevoegdheden van de minister. Het decreetaal verankeren ervan is belangrijk om het beleid vorm te kunnen geven. Per legislatuur is in een evaluatie voorzien van het belanghebbendenoverleg, het kwaliteitskader, de indicatoren en de vaststelling van Zorginspectie die wordt ingediend in het Vlaams Parlement.

2.6. Het ontwerp van decreet als kader en legistische basis

De Vlaamse overheid zal blijven bewaken dat er daadwerkelijk wordt gewerkt aan kwaliteit tot op het niveau van de effecten. Het ontwerp van decreet vormt het kader en biedt een decretale verankering voor het feit dat iedereen aan kwaliteit moet werken.

De komende periode wordt hieraan vormgegeven door de administraties, het werkveld en de zorggebruikers. De administraties zullen de nodige regelgeving screenen aan de principes en de verwachtingen uit het ontwerp van decreet om na te gaan wat er nog extra moet worden geregeld. In het najaar van 2023 wordt een eerste voorstel van kwaliteitsthema's aan de Vlaamse Raad WVG voorgelegd om het ontwerp van decreet, dat een abstracte vertaling is van te verankeren principes, concreet te maken.

II. Algemene bespreking

1. Uiteenzetting door Freya Saeys

Corona heeft *Freya Saeys* geleerd hoe belangrijk kwaliteitsvolle zorg is. Het ontwerp van decreet gaat vooral over de sectorale invulling die zal bepalen hoe de kwaliteit van de zorg zal worden gewaarborgd. Ze is tevreden met een aantal principes uit het ontwerp van decreet: de centrale plaats van de ervaring van de zorggebruiker, de ervaringsmetingen, de vrije keuze en regie van de zorggebruiker, het werken vanuit zorg en levensdoelen van de zorggebruiker, en de inzet van technologie en innovaties.

Kwaliteit van zorg wordt omschreven als de mate waarin de geleverde zorg op een aantal vlakken bijdraagt tot de voor en door de zorggebruiker, of in voorkomend geval diens wettelijke vertegenwoordiger, vooropgestelde zorg- en levensdoelstellingen. De Vlaamse Raad WVG heeft het in zijn advies terecht over zorg en dienstverlening want er is nood aan meer dan kwaliteit van zorg. Er is ook nood aan kwaliteit van ondersteuning van het dagelijkse leven, zowel voor ouderen als voor personen met een handicap die in een voorziening verblijven.

Er is ook sprake van de ervaring van de zorggebruiker als belangrijke referentie voor kwaliteit van zorg. De Vlaamse Raad WVG verkiest deze term boven 'tevredenheid'. *Freya Saeys* meent dat 'welbevinden' een nog betere term zou zijn omdat het zowel de kwaliteit van de zorg als gelukkig zijn dekt. Is de ervaring van de wettelijke vertegenwoordiger determinerend? Er zijn wellicht veel belangrijkere figuren zoals vertrouwenspersonen.

In artikel 4 staat dat een voorziening zich bij het installeren van een kwaliteitsbeleid kan laten adviseren of certificeren door een externe organisatie. Het bepaalt ook dat de Vlaamse Regering per sector of voor meer sectoren kan bepalen of er met kwaliteitsbewijzen wordt gewerkt, en of die worden opgevraagd. De Vlaamse Regering kan vastleggen welke kwaliteitsbewijzen ze aanvaardt en kan de procedure bepalen voor het aanvaarden van kwaliteitsbewijzen. Freya Saeys noemt dat belangrijke bepalingen. De nood aan begeleiding bij het continu verbeteren van kwaliteit vanuit een intern kwaliteitstoetsingssysteem met een jaarlijkse externe toets manifesteert zich bij heel wat voorzieningen. Ze krijgen een kader aangereikt maar slechts weinig ondersteuning om van kwaliteit van zorg een permanent proces te maken. Als de inspectie tekorten vaststelt, wordt er niet echt begeleiding aangeboden met het oog op beterschap.

Ziekenhuizen werken al met accreditaties. Ook woonzorgcentra en voorzieningen voor personen met een handicap doen meer en meer een beroep op accrediteringsorganisaties voor specifieke thema's. Blijkbaar zijn er ook vragen vanuit groepen van kinderopvanginitiatieven. Voor corona zou de intentie hebben bestaan om voor ouderenzorg de kwaliteitsbewijzen van erkende accrediteringsinstellingen te aanvaarden, maar achteraf heeft men dit idee niet verder uitgewerkt. Heeft de Vlaamse overheid de intentie om de samenwerking met de accrediteringsinstellingen aan te moedigen? Bestond voor corona de intentie om voor de ouderenzorg die bewijzen te aanvaarden? Gaat men hiermee verder? Bestaat de intentie om dit ook te doen voor andere sectoren? Hoe verhoudt zo'n bewijs zich tot inspectie? Zullen er geen algemene inspecties meer zijn maar enkel nog thematische inspecties zoals bij ziekenhuizen of inspecties bij problemen?

Een voorziening informeert de zorggebruiker over kwaliteitsinstrumenten en -indicatoren, en over de resultaten ervan. De Vlaamse overheid bepaalt voor elke sector op welke manier ze de resultaten publiek ontsluit. Hoe moet men deze bepaling begrijpen en hoe zal de voorziening deze gegevens publiek maken? Zal dat door alle voorzieningen op een uniforme wijze gebeuren zodat men kan vergelijken? Zal die informatieverstrekking ook gebeuren op één platform zoals bepaald in het Vlaamse regeerakkoord? Idealiter zou dat gebeuren bij de opname van een persoon.

De Vlaamse Regering zal één keer per legislatuur aan het Vlaams Parlement rapporteren over kwaliteit van zorg. Waar het gaat over de vaststellingen van Zorginspectie, vindt Freya Saeys niet terug welk gevolg er wordt gegeven aan de vaststellingen van Zorginspectie en de manier waarop voorzieningen hebben gereageerd.

2. Uiteenzetting door Elke Sleurs

Elke Sleurs vindt het positief dat er een nieuw Kwaliteitsdecreet komt, omdat een aanpassing aan de huidige tendensen in de zorg nodig was. Ze heeft er begrip voor dat er nog veel moet worden geconcretiseerd maar betreurt toch dat het ontwerp van decreet vaag blijft. Ze hoopt op overleg over de uitvoeringsbesluiten en over de concretisering, zoals ook de Vlaamse Raad WVG vraagt.

Er is geen datum vooropgesteld wanneer het ontwerp van decreet in werking treedt. De spreker verwacht dat dit komt door de uitvoeringsbesluiten die nog moeten volgen. Heeft de minister een bepaalde richtdatum voor ogen?

Elke Sleurs vraagt om de huidige registraties te optimaliseren en om met het invoeren van nieuwe registraties de data van de huidige registraties niet verloren te laten gaan.

De Vlaamse overheid duidt met dit ontwerp van decreet aan dat ze kwaliteit belangrijk vindt, maar beschikt al over het VIKZ. Dit instituut wil uitgroeien tot expertisecentrum. Er moet een nieuwe beheersovereenkomst worden opgemaakt. Wat is de stand van zaken? Is er overleg?

3. Uiteenzetting door Maaïke De Rudder

Ook de cd&v-fractie is tevreden met dit ontwerp van decreet, zegt *Maaïke De Rudder*. Het huidige Kwaliteitsdecreet dateert uit 2003 en sindsdien zijn zorg en welzijn sterk veranderd maar ook de verwachtingen van de zorggebruikers.

Er gaat in dit ontwerp van decreet veel aandacht naar participatie en autonomie. Er ligt ook een klemtoon op duurzaamheid, innovatie, efficiëntie en het eindresultaat. Het belanghebbendenoverleg zal bepalen hoe de kwaliteit van de zorg wordt opgevolgd.

Het ontwerp van decreet biedt een goed raamwerk voor de manier waarop aan kwaliteit van zorg wordt gewerkt maar er moet nog heel wat worden gespecificeerd in de komende maanden.

Cd&v is tevreden met de heel brede definitie van kwaliteit en zorg. Het is positief dat kwaliteit van zorg ook wordt gezien als iets dat bijdraagt aan de realisatie van iemands levensdoelen en dat de zorggebruiker moet worden betrokken bij de planning.

Artikel 3 omschrijft welke kwaliteit van zorg er omgaat. Het is belangrijk dat men moet kijken naar de levenskwaliteit van de zorggebruiker maar ook naar die van de naasten en het persoonlijke netwerk.

Artikel 4 bepaalt brede verwachtingen waaraan de zorgvoorzieningen moeten voldoen op het vlak van goed bestuur. Transparantie en goede financiële en bestuurlijke weerbaarheid zijn belangrijk. Transparantie over de kwaliteit van de zorg en de ervaringsmetingen sluiten aan bij de opdracht van het agentschap Zorg en Gezondheid om de haalbaarheid van een waarderingstool te onderzoeken. De sector houdt al een brede tevredenheidsmeting. Is dat geen overlapping met de ervaringsmeting?

Maaïke De Rudder sluit zich aan bij de vragen van Freya Saeys over de kwaliteitsbewijzen. Haar fractie zal dit ontwerp van decreet goedkeuren.

4. Uiteenzetting door Jeremie Vaneekhout

Jeremie Vaneekhout vraagt zich af of dit ontwerp van decreet een fundamenteel verschil zal maken voor de zorgkwaliteit. Zullen zorggebruikers meer garanties hebben dat ze de zorg krijgen die ze verdienen? Hij vreest op dit moment van niet. Er zitten veel intenties in het ontwerp van decreet om op basis van uitvoeringsbesluiten en belanghebbendenoverleg de volgende stappen te zetten, maar het is te mager als kader.

Hij vindt dat er inhoudelijk al meer keuzes moeten worden gemaakt en duidelijke criteria moeten worden vooropgesteld. Hij meent dat zorggebruikers op basis van dit ontwerp van decreet geen handvatten hebben bij problemen. Er wordt heel weinig richting gegeven aan wat garanties van zorgkwaliteit moeten zijn en waaraan zorgvoorzieningen moeten voldoen.

Het gaat ook over een debat. Als het Vlaams Parlement dit ontwerp van decreet goedkeurt, krijgt de Vlaamse Regering vrij spel. Jeremie Vaneekhout vindt dat het Vlaams Parlement toch meer zou moeten kunnen controleren. Er wordt nu slechts in één evaluatie per legislatuur voorzien. Dat is weinig, gelet op het aantal dossiers dat de laatste jaren in dit beleid aan aanbod is gekomen.

Er is geen datum wanneer het ontwerp van decreet in werking treedt. Dat betekent dat in iedere deelsector zal worden beoordeeld wanneer het van kracht gaat. Jeremie Vaneekhout ziet weinig urgentie. Er is ook geen duidelijkheid over financiële stimuli. In de begroting is er de komende jaren weinig tot geen ruimte.

De Groenfractie vindt ook dat er weinig is tegemoetgekomen aan de opmerkingen uit het advies van de Vlaamse Raad WVG. Het ontwerp van kaderdecreet is te vaag en Jeremie Vaneekhout vreest dat men over een aantal jaren niet zal kunnen zeggen dat de nodige stappen vooruit zijn gezet. Groen zal zich onthouden.

5. Uiteenzetting door Hannes Anaf

Hannes Anaf kan zich aansluiten bij veel van de kritiek van Jeremie Vaneekhout. Het is een redelijk vaag en vrijblijvend ontwerp van decreet, dat een kader schept met weinig zaken waar men tegen kan zijn maar ook weinig zaken die een verschil zullen maken voor de kwaliteit van de zorg. Het is nog maar een eerste stap waarbij alles vaag blijft en er nog geen keuzes worden gemaakt.

Het advies van de Vlaamse Raad WVG vraagt dat de uitvoeringsbesluiten waarin de keuzes moeten worden gemaakt, in cocreatie met de sector worden gemaakt. Een belangrijke kritiek van de raad is dat er te weinig samspraak met de actoren is geweest. Welke timing ziet de minister voor de uitvoeringsbesluiten? Is ze bereid in overleg te gaan met de sector?

Hannes Anaf stelt de vraag hoe men met indicatoren zal omgaan. De sector vraagt om geen indicatoren op te leggen, louter om ze op te leggen zonder te weten wat ermee gebeurt. Hij stelt vast dat er kansen worden gemist. Er is heel wat overlapping omdat het VIKZ en de voorzieningen al indicatoren hebben die niet in overeenstemming worden gebracht.

Kwaliteit in zorg is moeilijk als er te weinig middelen zijn en er een personeelstekort is. Het is een structureel probleem dat door dit ontwerp van kwaliteitskader niet zal worden opgelost. Zal er voor voldoende budget worden gezorgd zodat alle voorzieningen die kwaliteit van zorg gegarandeerd kunnen aanbieden?

6. Uiteenzetting door Immanuel De Reuse

Immanuel De Reuse beaamt dat er een nieuw Kwaliteitsdecreet nodig is door veranderende inzichten in onder meer transparantie, inspraak en overleg. Hij betreurt dat de sector niet voldoende betrokken werd bij de totstandkoming ervan.

Voor de vraag naar een overkoepelende visie en duiding verwijst de minister naar het overleg. Voor het Vlaams Belang had het een uitgangspunt moeten zijn. Het ontwerp van decreet blijft vaag. Veel moet nog worden bepaald door het belanghebbendenoverleg.

Het ontwerp van decreet is niet enkel belangrijk om kwaliteit te controleren, maar ook om organisaties te steunen om met kwaliteit bezig te zijn. Zijn daarvoor financiële middelen ter beschikking?

Voor het Vlaams Belang is er nog veel onduidelijkheid over de concretisering en de timing. De fractie zal zich bij de stemming onthouden.

7. Antwoorden van minister Hilde Crevits

Het ontwerp van decreet laat toe om op het niveau van de besluiten voor het hele domein afspraken te maken, stelt minister *Hilde Crevits*.

Ze begrijpt de zorg van velen dat het nogal abstract is. Maar het ontwerp van decreet vormt de basis om te werken aan een uniforme kijk op kwaliteit en om een aantal principes vast te leggen. Er is al veel regelgeving naast allerhande normen en voorwaarden, maar het is de eerste keer dat er wordt getracht om tot een geïntegreerde visie voor het hele beleidsdomein te komen. Zorg voor kwaliteit is

in vele voorzieningen een permanent proces, maar de minister vindt dat dit proces nog vaak gebaseerd is op normen uit een vorige periode. Er is vaker nood aan externe expertise om voorzieningen te begeleiden.

Het debat over accreditatie is interessant, maar het is een enorme hervorming. Minister Hilde Crevits wil onderzoeken of het een optie kan zijn in de toekomst. Daarom is dat opgenomen in het ontwerp van decreet.

Er zijn al middelen uitgetrokken. Voorzieningen die lid zijn van paritair comité 319 ontvangen VIA-middelen voor management en vorming die ze kunnen inzetten voor kwaliteitsissues. Ook werkgeverskoepels zetten in op vorming en coaching in het kader van kwaliteit. Het is belangrijk om goede praktijken en kennis te delen.

Het principe van het publiek maken van belangrijke gegevens is ingeschreven maar de modaliteiten moeten nog worden afgesproken. Volgens de minister zal er gedifferentieerd moeten worden gewerkt naargelang de sectoren.

Minister Hilde Crevits wil nog in 2023 een gesprek met de Vlaamse Raad WVG en een aantal thema's bespreken op het meest brede belanghebbendenoverleg. De flexibele inwerkingtreding geeft de mogelijkheid om bij de start al rekening te houden met mogelijke sectorale verschillen.

Dit ontwerp van decreet vormt een element in een trio met het Toezichtdecreet van 19 januari 2018 en de handhavingsbepalingen in de sectorale regelgeving.

De gesprekken over de nieuwe beheersovereenkomst voor het VIKZ lopen. In de opmaak van de nieuwe beheersovereenkomst worden ook de mogelijke opdrachten uit dit ontwerp van decreet opgenomen.

Na advies van de Vlaamse Raad WVG is 'wettelijke vertegenwoordiger' opgenomen, maar het belang van de naasten wordt in het ontwerp van decreet benadrukt. De vertrouwenspersoon wordt in de memorie van toelichting vermeld.

Het ontwerp van decreet is nog te weinig geconcretiseerd maar het is voor de minister een elementaire kapstok. Het ontwerp van kaderdecreet bepaalt in eerste instantie dat de overheid welzijns- en gezondheidsdoelstellingen oplegt en toetst, waarna er wordt gerapporteerd aan het Vlaams Parlement. Er komt één keer per legislatuur een evaluatie.

De ervaring van de zorggebruiker en in voorkomend geval van zijn vertegenwoordiger staat centraal in het ontwerp van decreet. Het is een belangrijke referentie voor kwaliteit.

Er zijn decreten waarin takenlijsten zijn opgenomen en waarin op operationeel niveau wordt omschreven wat iemand moet doen of waaraan iemand moet voldoen. Dit ontwerp van decreet gaat fundamenteel een andere weg op: het systematisch formuleren van welzijns- en gezondheidsdoelstellingen en de installatie van een permanente dialoog over kwaliteit.

In zijn advies vraagt de Vlaamse Raad WVG eigenlijk om geen indicatoren op te leggen. De minister heeft ervoor gekozen om indicatoren in dialoog te formuleren. Er is nog geen expertise om ook voor andere sectoren indicatoren te formuleren en dat is de reden waarom de minister ze met de belanghebbenden wil formuleren.

Financiële middelen zijn soms gekoppeld aan concrete kwaliteitsprojecten. Er is bijvoorbeeld een ondersteuningstraject bij de implementatie van een intersectorale richtlijn over fixatie en afzondering.

Momenteel worden de thema's voor het belanghebbendenoverleg voorbereid. Als het ontwerp van decreet is goedgekeurd, wil minister Crevits in september 2023 in overleg gaan met de Vlaamse Raad WVG om de volgende stappen uit te werken. De administraties werken aan een analyse van de huidige regelgeving om te bekijken wat er legistisch voor de verschillende sectoren nodig is om aan te sluiten op het ontwerp van decreet.

De commissieleden vinden het ontwerp van decreet abstract, maar volgens minister Hilde Crevits menen de sectoren dat het een grote verandering kan betekenen.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1 tot en met 20

Artikel 1 tot en met 20 worden zonder opmerkingen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen aangenomen.

IV. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet wordt met 8 stemmen bij 6 onthoudingen aangenomen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Suzy WOUTERS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

VIA	Vlaams intersectoraal akkoord
VIKZ	Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin